

w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonym w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonym w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile na poziomie studiów pierwszego stopnia, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się, kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie i kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów, zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

w odniesieniu do kryterium 1:

1. Przyporządkować kierunek do dyscyplin naukowych wynikających z przyjętej koncepcji kształcenia w zakresie wspólnym dla wszystkich oferowanych specjalności oraz denotacji terminu filologia.
2. Sformułować efekty uczenia się tak, by odzwierciedlały w sposób trafny i realistyczny specyfikę profilu praktycznego dla kierunku filologia, poprzez określenie w opisie zakładanych efektów uczenia się praktycznych zastosowań wiedzy, wskazanie w sposób klarowny na umiejętności praktyczne, które student opanuje w toku studiów i odniesienie kompetencji społecznych do oczekiwań zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

3. Uporządkować opis efektów uczenia się w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, z właściwym przyporządkowaniem poszczególnych efektów do każdej z tych kategorii.
4. Uprościć i ujednolicić sformułowania użyte w opisie poszczególnych efektów zakładanych dla kierunku, by opis ten mógł stanowić podstawę do opracowania rzetelnego i przejrzystego systemu weryfikacji efektów uczenia się.
5. Dokonać korekty sformułowania efektów uczenia się na poziomie zajęć i grup zajęć przy zachowaniu zasad właściwego uszczegóławiania efektów kierunkowych dla tych zajęć, a w przypadku zajęć w o charakterze sekwencyjnym uwzględniając progres osiąganych przez studentów efektów uczenia się.

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Uzupełnić program studiów w sposób zapewniający uzyskanie przez wszystkich studentów co najmniej 5 pkt ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych.

w odniesieniu do kryterium 3:

1. Wprowadzić kryteria rekrutacyjne, zapewniające nabór kandydatów o kompetencjach wstępnych z języka angielskiego, umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości C1.
2. Zapewnić możliwość sprawdzenia i oceny wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla kierunku i poszczególnych zajęć lub grup zajęć, poprzez dostosowanie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów do kategorii i zakresu tych efektów.
3. Określić zasady dyplomowania specyficzne dla celu kształcenia i zakładanych efektów uczenia się, w których wskazane zostaną dyscypliny naukowe, w zakresie których prace dyplomowe mogą być przygotowane, i zdefiniowane kryteria, jakie powinna spełniać praca dyplomowa, z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Rzetelnie stosować procedury systematycznej oceny programu studiów obejmujące co najmniej ocenę sformułowania efektów uczenia, dobór treści programowych, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, i stosować wnioski z tej oceny do doskonalenia programu studiów

w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do statutu, powtórne postępowanie oceniające na kierunku filologia w uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2021/2022.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
podpisano podpisem kwalifikowanym
w dniu 23.07.2020

Krzysztof Diks

Opinia zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych w sprawie oceny programowej

Nazwa kierunku studiów: filologia

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia

Profil studiów: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Państwowa Uczelnia Stanisława Staszica w Pile

Data przeprowadzenia wizytacji: 10-11.03.2020 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń).....	12
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)	12

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodnicząca: dr hab. Aneta Majkowska, ekspert PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Bożena Rozwadowska, ekspert PKA
2. dr hab. Maria Jodłowiec, ekspert PKA
3. Joanna Śledzik, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Patryk Lisiecki, ekspert PKA ds. studenckich
5. Magdalena Koziara, sekretarz zespołu oceniającego

oraz stanowiska Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile, przedstawionego w piśmie SR-0811/04/19-LM z dnia 17 czerwca 2020 r.

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli ² kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, nie mieszczą się jednak w dyscyplinach pedagogika oraz nauki o kulturze i religii, do których oprócz językoznawstwa i literaturoznawstwa został przyporządkowany kierunek, gdyż w żadnej z tych dyscyplin nie założono nabywania, łączenia i wykorzystywania dostępnej aktualnie, pogłębionej wiedzy i umiejętności. Kompetencje w zakresie pedagogiki odnoszą się tylko do jednej z trzech oferowanych na kierunku specjalności i dotyczą operacyjnej wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego, dla którego merytoryczną podstawą są wiedza i umiejętności w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo. W przypadku nauk o kulturze i religii koncepcja kształcenia nie zakłada wyposażenia absolwentów w naukowy aparat pojęciowy i kompetencje pozwalające na prowadzenie prac rozwojowych, lecz w idiograficzną wiedzę stanowiącą opis tła kulturowego i obyczajowego związanego z krajami odpowiedniego obszaru językowego. Jednocześnie denotacja terminu filologia obejmuje swym zakresem badania nad językiem i literaturą danego narodu lub kręgu cywilizacyjnego, czego nie uwzględnia przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej literaturoznawstwo w wymiarze 1% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się nie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, nie opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów, a także nie odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu. W wykazie efektów uczenia się nie wyodrębniono kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, część efektów odwołuje się jednocześnie do dwóch różnych kategorii. Niektóre efekty nie są zgodne z 6 poziomem PRK, ponieważ zakładają podstawowy poziom osiągniętych kompetencji. Wiele efektów wykracza poza zakres kształcenia filologicznego i nie znajduje uzasadnienia w przyjętej dla kierunku koncepcji kształcenia (np. „potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować oraz użytkować informacje dotyczące języka łacińskiego i kultury antycznej” lub „jest świadomy problemów związanych z zachowaniem zdrowia lub jego utratą i wie, kiedy skontaktować się z lekarzem”). W katalogu efektów uczenia się nie założono właściwych dla profilu praktycznego efektów dotyczących nabywania, łączenia i wykorzystywania dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności do tworzenia zmienionych, ulepszonych lub nowych procesów i usług w zakresie dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek natomiast założono właściwe dla profilu ogólnoakademickiego efekty uczenia się zakładające przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Ponadto liczne efekty sformułowane są w sposób niejasny i mało precyzyjny, co uniemożliwia ich zrozumienie i co za tym idzie weryfikację, np. „potrafi zastosować umiejętności komunikacyjne dla celów perswazyjnych, a identyfikując bariery komunikacyjne kieruje się w relacjach zasadą współpracy komunikacyjnej i odnosi się z szacunkiem wobec (sic!) rodzimych i nierodzimych zasobów poza- i językowych dostosowując styl wypowiedzi do konkretnych aktów komunikacyjnych”. Efekty uczenia się na poziomie zajęć i grup zajęć często nie uszczegóławiają efektów kierunkowych w sposób odpowiadający nazwie tych zajęć, a w przypadku zajęć w o charakterze sekwencyjnym nie uwzględniają zakładanego progresu osiągniętych przez studentów kompetencji.

Efekty uczenia się zawierają właściwy zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

W odpowiedzi na raport z wizytacji uczelnia poinformowała, że na posiedzeniu senatu w lipcu br. w sposób formalny dokona korekty przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych wskazując dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz korekt w odniesieniu do efektów uczenia się, które obejmują następujące działania naprawcze: 1) sformułowanie efektów uczenia się w sposób specyficzny, uwzględniający wymagania praktycznego profilu studiów; 2) usunięcie efektów zdublowanych i nie odpowiadających praktycznemu profilowi kształcenia, 3) uporządkowanie efektów w trzech kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, 4) uproszczenie i ujednolicenie efektów, tak by możliwa była ocena ich osiągnięcia przez studentów, 5) sformułowanie efektów uczenia się z zachowaniem zasady ich uszczegółowienia dla poszczególnych zajęć. Uczelnia ograniczyła się jednak tylko do deklaracji nie przedstawiając załączników w postaci projektów odpowiednich uchwał świadczących o trwających działaniach naprawczych, które pozwoliłyby ocenić skuteczność wprowadzanych zmian. Brak tych materiałów jest przyczyną podtrzymania w kryterium 1 oceny kryterium spełnione częściowo.

Jednocześnie w związku z podjętą w odpowiedzi na raport z wizytacji polemiką z opinią zespołu oceniającego dotyczącą kształcenia nauczycieli **zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych PKA w porozumieniu z zespołem do spraw kształcenia nauczycieli PKA podtrzymuje stanowisko zespołu oceniającego**, że Uczelnia nie może nadawać kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela absolwentom roczników, które rozpoczęły kształcenie w roku akademickim 2019/2020 i następnych. Zgodnie z punktem 1.4. załącznika 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.) odpowiednie kształcenie jest prowadzone jako studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na kierunku, którego program studiów określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające podstawie programowej przedmiotu. Zapis ten wyraźnie wskazuje, że aby uzyskać kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela należy uzyskać tytuł zawodowy magistra w ramach jednolitych studiów magisterskich lub studiów pierwszego i drugiego stopnia. Przywołany w odpowiedzi na raport z wizytacji § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. z 2017 r. poz. 1575), mówiący o tym, że kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach i szkołach podstawowych posiada osoba, która ukończyła studia pierwszego stopnia na kierunku filologia w specjalności danego języka obcego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne odnosi się do osób, które już funkcjonują na rynku pracy lub na ten rynek wejdą i uzyskały lub uzyskają kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie ze standardami kształcenia określonymi rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2012 r. poz. 131) i regulacji wcześniejszych.

Zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych zwraca jednocześnie uwagę, że zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego może cofnąć pozwolenie na prowadzenie studiów przygotowujących do zawodu nauczyciela uczelni, która nie spełnia warunków określonych w art. 53 ust. 5, zobowiązującym uczelnie, które posiadają kategorię naukową C w dyscyplinie wiodącej, do której został przyporządkowany kierunek lub tej kategorii nie posiadają do zawarcia porozumienia o współpracy przy prowadzeniu tych studiów z uczelnią, która posiada kategorię naukową

A+, A lub B+ w tej dyscyplinie. Zgodnie z art. 212 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.) w związku z posiadaniem większej liczby studentów na studiach stacjonarnych niż niestacjonarnych PUSS w Pile może prowadzić studia przygotowujące do zawodu nauczyciela, z tym że przyjęcia na studia mogą być prowadzone po raz ostatni na rok akademicki 2022/2023. Zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych **rekomenduje**, by w ramach porozumienia o współpracy, o którym mowa wyżej, w uzgodnieniu z uczelnią partnerską dostosować program studiów prowadzonych w PUSS w Pile, w taki sposób, aby absolwenci mieli możliwość kontynuacji studiów w uczelni, z którą zostało zawarte porozumienie bez wyznaczania różnic programowych.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności translatorycznej i edukacyjnej. Treści programowe obejmują właściwy zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019. poz. 1450, z późn. zm.).

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Program studiów nie zapewnia jednak wszystkim studentom uzyskania 5 punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS są zgodne z wymaganiami standardu kształcenia określonego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym, a ponadto są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się, a ponadto jest zgodna z regułami i wymaganiami z zakresu sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

W odpowiedzi na raport z wizytacji uczelnia poinformowała, że na posiedzeniu senatu w lipcu br. w sposób formalny dokona zmian w harmonogramie realizacji programu studiów, tak, by na specjalności *lingwistyka stosowana* spełnić wymóg uwzględniania w programie studiów w odniesieniu do wszystkich studentów kierunku zajęć w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS z dziedziny nauk społecznych. Uczelnia ograniczyła się jednak tylko do deklaracji nie przedstawiając załącznika w postaci projektu programu studiów świadczącego o trwających działaniach naprawczych, które pozwoliłyby ocenić skuteczność wprowadzanych zmian. Brak tych materiałów jest przyczyną podtrzymania w kryterium 2 oceny kryterium spełnione częściowo.

Zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych podziela opinię Uczelni o zasadności pozostawienia w programie studiów zajęć z *etyki i filozofii, socjologii*, a także – choć w mniejszym stopniu – *języka łacińskiego*, stojąc jednocześnie na stanowisku, by w efektach uczenia się i treściach programowych założonych dla tych zajęć uwzględniona została specyfika praktycznego profilu studiów. W odniesieniu do łaciny zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych podtrzymuje jednak stanowisko zespołu oceniającego, że nie jest możliwe osiągnięcie w czasie piętnastogodzinnego kursu z tego języka efektu uczenia się zakładającego, że student „potrafi przetłumaczyć tekst fachowy dotyczący studiowanego kierunku”, nie tylko ze względu na wymiar tych zajęć, ale też na brak współczesnych tekstów fachowych w języku łacińskim.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Zasady rekrutacji nie zapewniają jednak naboru kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości językowej C1 wg ESOKJ w języku angielskim, co poświadcza wysoki, na poziomie 40% odsetek studentów, którzy nie kończą rozpoczętych studiów na ocenianym kierunku studiów. Zasady rekrutacji są skonstruowane w taki sposób, że kandydat, który uzyskał 95 pkt. z egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym, plasuje się na liście rankingowej wyżej niż kandydat z liczbą 60 pkt. za egzamin na poziomie rozszerzonym, podczas gdy ten pierwszy egzamin poświadcza znajomość języka angielskiego na poziomie B1 ESOKJ, a ten drugi na poziomie B2. Jednocześnie program studiów nie przewiduje systemowego rozwiązania wspierającego studentów o niższym poziomie biegłości językowych.

Proces dyplomowania na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z Regulaminem studiów oraz Regulaminem przygotowywania prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego. Zawarte tam zasady określają ogólne wymagania merytoryczne stawiane pracom dyplomowym w Uczelni, podkreślają konieczność powiązania tematu pracy z kierunkiem studiów i profilem kształcenia, regulują normy związane z opieką nad pracą, jej przygotowaniem i przeprowadzaniem egzaminu dyplomowego. Na ich podstawie nie sporządzono jednak reguł dyplomowania specyficznych dla kierunku filologia, które wskazywałyby na dyscypliny naukowe, w zakresie których prace dyplomowe mogą być przygotowane i nie określono kryteriów, jakie powinna spełniać praca dyplomowa z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się, ale nie zawsze rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, ponieważ stosowane metody weryfikacji nie są powiązane z efektami uczenia się założonymi dla poszczególnych zajęć, np. efekt uczenia się związany z rozumieniem

potrzeby udoskonalania swoich kompetencji przez całe życie weryfikowany jest m.in. przez sprawdzian wiedzy, egzamin pisemny i sprawdzian umiejętności.

Metody weryfikacji efektów uczenia się są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny uczelnia poinformowała, że uchwałą senatu z czerwca br. roku wprowadziła bardziej selektywne od wcześniej obowiązujących zasady rekrutacji, które zapewniają w większym stopniu przyjęcie kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. Jednocześnie w celu wyrównania poziomu umiejętności językowych na I roku studiów zadeklarowano zwiększenie liczby godzin zajęć z *praktycznej nauki języka angielskiego*. Uczelnia zobowiązała się także do przeprowadzenia oceny doboru metod weryfikacji efektów uczenia się w powiązaniu z tymi efektami. W sposób niejasny Uczelnia odniosła się do zalecenia dotyczącego opracowania specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania, wskazując na nieopisane w odpowiedzi na raport reguły dyplomowania, które zostały stworzone wraz z wdrożeniem profilu praktycznego, stanowiące dokument wewnętrzny na kierunku, który ma zostać włączony do regulaminu ogólnouczelnianego. Uczelnia ograniczyła się jednak tylko do informacji nie przedstawiając załączników w postaci odpowiedniej uchwały senatu i dokumentu opisującego specyficzne dla kierunku zasady dyplomowania, które pozwoliłyby ocenić skuteczność wprowadzanych zmian. Brak tych materiałów jest przyczyną podtrzymania w kryterium 3 oceny kryterium spełnione częściowo.

Zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych stoi jednocześnie na stanowisku, że specyficzne dla kierunku zasady dyplomowania nie powinny być – jak zapowiada Uczelnia – włączone do regulaminu odnoszącego się do całej Uczelni, powinny jednak być z nim zgodne, opublikowane na stronie internetowej wśród informacji dotyczących kierunku i określać dyscyplinę lub dyscypliny naukowe, w ramach których mogą powstawać prace dyplomowe, merytoryczne wymagania stawiane tym pracom z uwzględnieniem zastosowań w praktyce zawodowej w ramach branż, do których przygotowuje kierunek osiągnięć naukowych w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450, z późn. zm.).

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego PKA Uczelnia poinformowała, że jesienią 2020 roku zostanie uruchomione specjalistyczne laboratorium językowe wykorzystujące oprogramowanie Mythware i programy typu CAT, przeznaczone w szczególności dla tłumaczy oraz, że zostały zabezpieczone środki na zakup kabin dla tłumaczeń symultanicznych. Uczelnia poinformowała także, że od grudnia 2019 roku przeprowadzana jest aktualizacja zasobów bibliotecznych, w tym podręczników, a obecnie realizowane jest zamówienie dotyczące kilkudziesięciu tytułów literatury specjalistycznej. Zadeklarowane i podjęte działania naprawcze pozwalają podnieść ocenę z kryterium spełnione częściowo na kryterium spełnione.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Uczelnia podjęła skuteczne działania zmierzające do podjęcia współpracy z przedstawicielami otoczenia gospodarczego w powiązaniu ze specjalizacjami język angielski w biznesie i zarządzaniu i lingwistyka stosowana podpisując kilka formalnych umów. Ponadto Dział Praktyk Studenckich i Karier wyszczególnił profile firm właściwych dla prowadzonych na kierunku specjalizacji. Uczelnia podjęła także kroki zmierzające do usprawniania komunikacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym polegające na organizacji wspólnego seminarium, które jednak z powodu sytuacji epidemiologicznej nie mogło się odbyć. Powyższe okoliczności pozwalają podnieść ocenę z kryterium spełnione częściowo na kryterium spełnione.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Uczelnia w odpowiedzi na raport nie załączyła żadnych dokumentów lub ich projektów pozwalających na ocenę skuteczności zadeklarowanych działań naprawczych w zakresie kryteriów 1-3, a więc i skuteczności funkcjonowania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia odnośnie do programu studiów. Brak tych materiałów jest przyczyną podtrzymania w kryterium 10 oceny kryterium spełnione częściowo.

3. **Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę**

Podczas poprzedniej oceny programowej w roku 2014 nie zostały sformułowane zalecenia.

4. **Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej**

Zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm. kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się, kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie i kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów – zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Propozycja oceny programowej: ocena pozytywna na okres dwóch lat.

5. **Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)**

w odniesieniu do kryterium 1:

1. Przyporządkować kierunek do dyscyplin naukowych wynikających z przyjętej koncepcji kształcenia w zakresie wspólnym dla wszystkich oferowanych specjalności oraz denotacji terminu filologia.
2. Sformułować efekty uczenia się tak, by odzwierciedlały w sposób trafny i realistyczny specyfikę profilu praktycznego dla kierunku filologia, poprzez określenie w opisie zakładanych efektów uczenia się praktycznych zastosowań wiedzy, wskazanie w sposób klarowny na umiejętności praktyczne, które student opanuje w toku studiów i odniesienie kompetencji społecznych do oczekiwań zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.
3. Uporządkować opis efektów uczenia się w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, z właściwym przyporządkowaniem poszczególnych efektów do każdej z tych kategorii.
4. Uprościć i ujednolicić sformułowania użyte w opisie poszczególnych efektów zakładanych dla kierunku, by opis ten mógł stanowić podstawę do opracowania rzetelnego i przejrzystego systemu weryfikacji efektów uczenia się.
5. Dokonać korekty sformułowania efektów uczenia się na poziomie zajęć i grup zajęć przy zachowaniu zasad właściwego uszczegóławiania efektów kierunkowych dla tych zajęć, a w przypadku zajęć w o charakterze sekwencyjnym uwzględniając progres osiągniętych przez studentów efektów uczenia się.

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Uzupełnić program studiów w sposób zapewniający uzyskanie przez wszystkich studentów co najmniej 5 pkt ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych.

w odniesieniu do kryterium 3:

1. Wprowadzić kryteria rekrutacyjne, zapewniające nabór kandydatów o kompetencjach wstępnych z języka angielskiego, umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości C1.
2. Zapewnić możliwość sprawdzenia i oceny wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla kierunku i poszczególnych zajęć lub grup zajęć, poprzez dostosowanie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów do kategorii i zakresu tych efektów.
3. Określić zasady dyplomowania specyficzne dla celu kształcenia i zakładanych efektów uczenia się, w których wskazane zostaną dyscypliny naukowe, w zakresie których prace dyplomowe mogą być przygotowane, i zdefiniowane kryteria, jakie powinna spełniać praca dyplomowa, z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Rzetelnie stosować procedury systematycznej oceny programu studiów obejmujące co najmniej ocenę sformułowania efektów uczenia, dobór treści programowych, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, i stosować wnioski z tej oceny do doskonalenia programu studiów